

ÎNCHEIERE

13 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând conflictul negativ de competență dintre Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului General al mun. Chișinău, terț Consiliul mun. Chișinău cu privire la anularea actului administrativ, dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 282-d din 23 iunie 2022, „Cu privire la stabilirea tarifelor de călătorie în transportul public din mun. Chișinău”,

c o n s t a t ă:

La 24 iunie 2022 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva Primarului General al mun. Chișinău, terț Consiliul mun. Chișinău, prin care a solicitat anularea dispoziției Primarului General al mun. Chișinău nr. 282-d din 23 iunie 2022 „Cu privire la stabilirea tarifelor de călătorie în transportul public din mun. Chișinău”.

Prin încheierea din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea de contencios administrativ depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului General al mun. Chișinău, terț Consiliul mun. Chișinău cu privire la anularea actului administrativ s-a transmis spre examinare la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (f.d.48-50).

Prin încheierea din 01 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a suspendat procesul și transmis dosarul Curții Supreme de Justiție, pentru soluționarea conflictului negativ de competență apărut între Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani și Curtea de Apel Chișinău (f.d.57-58).

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că competență să examineze prezenta acțiune de contencios administrativ este Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, unde urmează a fi remisă.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 200 alin. (3) și (4) din Codul administrativ, conflictul de competență dintre judecătoriile din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către

Curtea Supremă de Justiție. Conflictul de competență se soluționează fără citarea participanților la proces, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.

În conformitate cu art. 191 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) și (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ. Curțile de apel soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituționalitate.

Pentru soluționarea conflictului de competență apărut între Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani urmează de stabilit dacă obiectul acțiunii în contencios administrativ – dispoziția nr. 282-d din 23 iunie 2022 a Primarului General al mun. Chișinău „Cu privire la stabilirea tarifelor de călătorie în transportul public din mun. Chișinău” care se solicită a fi anulată, este un act administrativ individual sau un act administrativ normativ.

În conformitate cu art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea

Articolul 10 alin. (1) din Codul administrativ stipulează că, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 11 din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel. Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sânt afectate de actul administrativ individual, nu sânt destinatarii acestuia. Un act administrativ de acordare periodică a prestațiilor materiale sau bănești este un act administrativ individual prin care o astfel de prestație se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.

Conform art. 12 din Codul administrativ, un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.

Totodată, în sensul art. (2) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, act normativ reprezintă un act juridic adoptat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sunt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice.

Iar potrivit art. 4 din aceeași lege, actul normativ are caracter public, obligatoriu, general și impersonal. Prevederile actului normativ sunt executorii, opozabile tuturor subiecților de drept și, în caz de necesitate, sunt impuse prin forța de constrângere a statului.

Prin prisma normelor enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că diferențierea între actele administrative normative și actele administrative individuale se realizează, atât în funcție de obiectul lor, cât și în raport de criteriul determinabilității persoanelor cărora li se aplică.

Astfel, actele normative sunt acea categorie de acte juridice care conțin o regulă, adică un act de aplicabilitate repetată, asupra unor subiecți de drept nedeterminați, în timp ce actele individuale sunt acea categorie de acte care urmăresc stabilizarea unei situații juridice precise în raport cu un număr relativ restrâns și determinat de subiecți de drept.

Conform art. 206 alin.(1) lit. a)-e) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Acțiunea înaintată de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, reprezintă o acțiune în contestare, în conformitate cu art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

Or, în speță, actul administrativ contestat – dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 282-d din 23 iunie 2022 „Cu privire la stabilirea tarifelor de călătorie în transportul public din mun. Chișinău”, prin care a fost dispusă:

- stabilirea valorii de referință pentru calcularea tarifului de călătorie în transportul public din municipiul Chișinău, în mărime de 6,00 lei,

- aprobarea tarifelor de călătorie în transportul public din municipiul Chișinău, conform Anexei nr. 1,

- aprobarea costurilor abonamentelor pentru călătorie în troleibuze și autobuze în raza municipiului Chișinău, în funcție de valoarea coeficienților de referință, categoria de calatori, categoria de rute și perioada de valabilitate a documentului de călătorie, conform Anexei nr.2,

- aprobarea taxelor de călătorie cu autobuze de capacitate mică/medie, proprietate privată, pe rutele suburbane din municipiul Chișinău, conform Anexei nr.3;

a fost emisă întru executarea deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr. 6/1 din 13 iunie 2022 și stabilește expres cercul persoanelor pentru care produce efecte juridice, nu se aplică unui număr nedeterminat de situații identice, ci indică expres cazurile și situațiile concrete de aplicare a acestuia, fapt ce rezultă expres din conținutul acestui act.

Altfel spus, dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 282-d din 23 iunie 2022 „Cu privire la stabilirea tarifelor de călătorie în transportul public din mun. Chișinău”, nu prevede reglementări de principiu și nu are o aplicabilitate generală, nu se adresează și nu produce efecte erga omnes, ci urmărește stabilizarea unei situații juridice precise în favoarea unui număr restrâns și bine definit de subiecte de drept, la caz fiind vorba despre stabilirea tarifelor de călătorie în transportul public din mun. Chișinău.

Prin urmare, la caz, sunt opozabile prevederile art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, în sensul căroră, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) și (3),

judecătoriale soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ, or, dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 282-d din 23 iunie 2022 „Cu privire la stabilirea tarifelor de călătorie în transportul public din mun. Chișinău” nu este un act normativ în sensul prevăzut de art. 12 din Codul administrativ, dar constituie un act administrativ individual, conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ.

Potrivit art. 113 alin. (1) și (2) și (3) Cod administrativ, dacă un înscris trebuie notificat unui număr mai mare de 50 de persoane, notificarea, la fel, poate fi făcută prin comunicare publică.

În cazul prevăzut la alin.(1), textul înscrisului de notificat se publică de către autoritatea publică în publicația oficială a autorității, într-un ziar/cotidian național și, suplimentar, cel puțin în unul din ziarele/cotidienele locale răspândite în regiunea unde există previzibilitatea efectului deciziei.

Dacă autoritatea publică nu are o publicație oficială, textul înscrisului de notificat se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Conform art. 139 alin. (1) și (2) Cod administrativ, un act administrativ individual devine valabil pentru persoana căreia îi este destinat sau care este afectată de el în momentul în care i se comunică acesteia, cu excepția cazului când actul administrativ însuși stabilește o dată ulterioară pentru obligativitatea sa.

Un act administrativ individual obține valabilitate cu acel conținut cu care este comunicat.

În conformitate cu art. 196 din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică care a desfășurat activitatea administrativă contestată, dacă legea nu prevede altfel. Dacă la o procedură de contencios administrativ participă mai multe autorități publice, acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică pârâtă.

În atare circumstanțe se constată competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, specializată în examinarea cauzelor în contencios administrativ, de a judeca cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului General al mun. Chișinău, terț Consiliul Municipal Chișinău cu privire la anularea în tot a actului administrativ individual, dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 282-d din 23 iunie 2022, „Cu privire la stabilirea tarifelor de călătorie în transportul public din mun. Chișinău”.

Or, prin dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 282-d din 23 iunie 2022 „Cu privire la stabilirea tarifelor de călătorie în transportul public din mun. Chișinău”, este stabilit concret numărul persoanelor pentru care actul administrativ individual va produce nemijlocit efecte juridice, deci reprezintă un act administrativ individual destinat pentru un număr larg de călători în transportul public din mun. Chișinău, și nicidecum un act administrativ normativ, stabilind categoria persoanelor în privința cărora a fost emis și determinând o situație certă - calcularea tarifelor pentru călătorie în transportul public din mun. Chișinău.

Subsecvent, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, relevă că dispoziția contestată reglementează un caz individual. Cazul individual este orice situație concretă, iar în speță, această situație este formată din stabilirea tarifelor de călătorie în transportul public din mun. Chișinău. Deci, actul administrativ individual este unul general, care se referă

la public larg, iar situația concretă reprezintă - stabilirea prețurilor. Pe când actul administrativ normativ este caracterizat prin două condiții cumulative: caracterul abstract din punct de vedere a faptelor și un grup larg de persoane. Actele administrative individuale generale și cele ce conțin particularități privind procedura de emitere se caracterizează prin anumite note distinctive, și anume: în conformitate cu art.71 din Codul administrativ, inițierea procedurii poate avea loc prin anunț public, iar în sensul art. 130 din Codul administrativ, comunicarea actului administrativ individual poate fi public, destinatarul sau terții nu se stabilesc nominal, etc.

Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională și ținând cont de faptul că conform art. 197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va soluționa conflictul negativ de competență, prin constatarea competenței la examinarea și soluționarea cauzei sus-nominalizate a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, care este specializată în examinarea cauzelor în contencios administrativ.

Conform art. 191 alin. (1), 200 alin. (3), (4) și art. 230 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se constată competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, care este specializată în examinarea cauzelor în contencios administrativ, la judecarea cauzei în contencios administrativ, la acțiunea depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului General al mun. Chișinău, terț Consiliul Municipal Chișinău cu privire la anularea în tot a actului administrativ individual, dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 282-d din 23 iunie 2022 „Cu privire la stabilirea tarifelor de călătorie în transportul public din mun. Chișinău”.

Cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului General al mun. Chișinău, terț Consiliul Municipal Chișinău cu privire la anularea în tot a actului administrativ individual, dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 282-d din 23 iunie 2022 „Cu privire la stabilirea tarifelor de călătorie în transportul public din mun. Chișinău”, se remite conform competenței spre examinare Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nina Vascan